

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่: ลักษณะทางภาษา วงความหมาย และค่านิยม¹
Naming New Hybrid Caladium: Linguistic Characteristics, Semantic Domains,
and Cultural Significance¹

กฤษฎี สุรนัครินทร์², อาภาลัย สุขสำราญ³, พิษณุ จิตต์ภักดี⁴
Krit Suranakkharin², Apalai Suksamran³, Pit jitpakdee⁴

Received: March 3, 2025

Revised: May 22, 2025

Accepted: June 4, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1. เพื่อสนองพระราชดำริภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2. เพื่อศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ 3. เพื่อศึกษาวงความหมายที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ 4. เพื่อศึกษาความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ โดยใช้แนวคิดเรื่องอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnosemantics) ในการศึกษา คณะผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลชื่อบอนสีที่จดทะเบียนกับสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2525-2567 รวมจำนวน 822 ชื่อ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทางภาษาของชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ มี 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะด้านเสียง พบจำนวนพยางค์ของชื่อต้นบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มากที่สุด คือ 3 พยางค์ 4 พยางค์ และ 2 พยางค์ตามลำดับ และมีการใช้สัมผัสอักษรและสัมผัสสระทั้งในชื่อต้นเดียวกันและระหว่างชื่อ 2 ต้น ลักษณะด้านคำพบว่า มีการใช้ชื่อที่มีองค์ประกอบบางส่วนซ้ำกัน การเลือกใช้คำแสดงระดับภาษาที่หลากหลาย และการแปลงการสะกดการันต์หรือการสะกดการันต์ผิด ลักษณะด้านความหมายพบว่า มีการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องเป็นชุดเดียวกันหรือการใช้คำจากกลุ่ม-ลูกกลุ่ม การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน และการเลือกใช้ความหมายด้านลบ กลุ่มวงความหมายที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่พบทั้งหมด 19 กลุ่ม ซึ่งความหมายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนไทย 12 ประการ

คำสำคัญ: บอนสีลูกผสม, การตั้งชื่อ, อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์, วัฒนธรรมไทย

¹ งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ 2567 (This project is funded by the Royal Initiative under the Plant Genetic Conservation Project initiated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn)

² อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Lecturer, Faculty of Arts, Maejo University) Email: Krit_su@live.com

³ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Lecturer, Faculty of Arts, Maejo University)
Email: apalai_suk@hotmail.com

⁴ อาจารย์ ดร. ประจำวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Lecturer, Ph.D., School of Administrative Studies, Maejo University) Email: Pit@mju.ac.th

Abstract

This research has four objectives: (1) to support the Royal Plant Genetic Conservation Project initiated by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, (2) to examine the linguistic characteristics of names for hybrid caladium cultivars, (3) to explore their semantic domains, and (4) to investigate the beliefs and values reflected through these names. Using an ethnosemantic approach, the study analyzes 822 caladium names registered with the Thai Caladium Society from 1982 to 2024. Findings identify three linguistic aspects of caladium naming: phonological features, with names commonly having three, four, or two syllables, often using alliteration and assonance; lexical features, including partial repetition, varied linguistic registers, and deliberate spelling variations; and semantic features, such as related words, synonyms, and occasional negative connotations. The names' meanings are categorized into 19 semantic groups, reflecting 12 core Thai cultural values. These findings highlight how language, culture, and societal values shape the naming of hybrid caladium cultivars.

Keywords: Hybrid Caladium, Naming, Ethnosemantics, Thai Culture

บทนำ

“บอนสี” เป็นไม้ประดับที่ใบมีสีสันทและรูปทรงสวยงามจนได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชินีแห่งไม้ใบ” (Queen of the Leafy Plant) มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบอเมริกาใต้ จัดอยู่ในสกุล *Caladium* วงศ์ Araceae มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ *Caladium bicolor* (สมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย, 2564, น.14) ด้วยรูปทรงและสีสันทที่น่าหลงใหล ทำให้ในประเทศไทยมีผู้นิยมปลูกบอนสีกันจำนวนมาก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2525 สมาคมบอนสีแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งขึ้น มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงบอนสี เช่น การให้ความรู้ การจัดประกวด และเป็นพื้นที่ให้แก่ผู้ที่สนใจบอนสีได้ทำกิจกรรมร่วมกัน พันธกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การรจัดทะเบียนตั้งชื่อบอนสี เนื่องจากมีความนิยมในการพัฒนาสายพันธุ์บอนสีสายพันธุ์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยการคัดเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่มีลักษณะเด่นมาผสมเข้าด้วยกัน ทำให้ได้ลักษณะใบที่มีสีสันทแปลกใหม่มากขึ้น เมื่อได้พันธุ์ใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์ แตกต่างไปจากพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เดิม สามารถนำไปตั้งชื่อจดทะเบียนกับทางสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทยได้ โดยชื่อที่ตั้งต้องไม่ซ้ำกับชื่อเดิมที่เคยลงทะเบียนไว้แล้ว

ในอดีตก่อนการก่อตั้งสมาคมฯ การตั้งชื่อบอนสีจะมีการแยกหมวดหมู่ออกเป็นกลุ่ม ๆ เรียกว่า “ตบ” ระหว่างปี พ.ศ. 2474-2525 การตั้งชื่อต้องทำต่อที่ชุมนุมอย่างพิถีพิถัน จะมีขนบการตั้งชื่อบอนสีที่เคร่งครัดโดยพิจารณาจากลักษณะต่าง ๆ เช่น สีของพื้นใบ ก้านใบ ลักษณะและสภาพของประจุด (เม็ด, พร้า) ลักษณะใบแบบต่าง ๆ ทรวดทรงของต้น ก่อนที่จะจัดเข้าตบและกำหนดชื่อของบอนสี บางตบเป็นเรื่องที่มีที่มาจากวรรณคดีหรือบุคคลในประวัติศาสตร์ เช่น ตบรามเกียรติ์ ตบอิเหนา ตบขุนช้างขุนแผน ตบสามก๊ก ตบวีรชน และจะตั้งชื่อจากสีสันทและรูปทรงของใบให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละครนั้น ๆ หรือความคล้ายคลึงของลวดลายที่พบเห็นได้ในจิตรกรรมไทย การตั้งชื่อบอนสีตามลักษณะต่าง ๆ ของบอนสีที่กล่าวมานี้ช่วยให้การตั้งชื่อบอนสีมีความหมายเหมาะสม กลมกลืน ไม่ขัดแย้งไร้อรรถาธิบาย อีกทั้งให้บอนสีพันธุ์ใหม่ ๆ สามารถสืบค้นไปถึงพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ได้

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปี พ.ศ. 2567 มีชื่อบอนสีทั้งที่ขึ้นทะเบียนแล้วและรอการขึ้นทะเบียนกับสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทยจำนวนมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ชื่อบอนสีมีทั้งกลุ่มที่อ้างอิงจากการตั้งชื่อตามขนบเดิมและกลุ่มที่

ไม่สามารถจัดอยู่ในหมวดหมู่ใดได้ เนื่องจากค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปของทั้งสังคม ผู้พัฒนาสายพันธุ์บอนสี และผู้ปลูกเลี้ยงบอนสี ซึ่ง กฤษณี สุรนครินทร์, อาภาลัย สุขสำราญ และพิชญ์ จิตต์ภักดี (2567, น.38) ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า การตั้งชื่อบอนสีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมี 4 ลักษณะ ได้แก่ ตั้งชื่อตามที่มาของต้นบอนสี ตั้งชื่อตามขนบ ตั้งชื่อแบบสืบขนบ และตั้งชื่อแบบสมัยใหม่ จะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อบอนสีในลักษณะดังที่กล่าวมาข้างต้นนับว่าเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างจากการตั้งชื่อพืชชนิดอื่นอย่างชัดเจน

คณะผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อพืช ได้แก่ การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย (วงเดือน คัยนันท์, 2547) การตั้งชื่อไม้ดอกไม้ประดับจากพจนานุกรมและสารานุกรม (กาญจนา อุปัญญา, 2549) การศึกษาความหมายของชื่อกระเจี๊ยบ (อุมาภรณ์ สังขมาน, 2554) การศึกษาคำเรียกชื่อพืชในกลุ่มชาติพันธุ์ไทยในเขตภาคเหนือ (อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา และสุพัตรา จิรนนทนาภรณ์, 2555) การศึกษาการตั้งชื่อกล้วยไม้ (พรวิภา ไชยสมคุณ, 2557) และคำเรียกชื่อกระบองเพชรในภาษาไทย: การศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤกษศาสตร์ (โชติกา เศรษฐธัญญการ, 2565) งานวิจัยดังกล่าวมีจุดร่วมของการศึกษาในประเด็นโครงสร้าง ที่มา ความหมาย ความเชื่อ และภาพสะท้อนจากการตั้งชื่อ แต่ผลการศึกษามีความแตกต่างกันตามธรรมชาติของพืชแต่ละชนิด อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาการตั้งชื่อดันบอนสี

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ ในประเด็นของลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ วงความหมายของชื่อ รวมถึงค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อ โดยใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnosemantics) ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์ความหมายของคำ โครงสร้างทางภาษาของกลุ่มชนใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะการศึกษาชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงความคิด ค่านิยม ทัศนคติ ของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งผ่านภาษา (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ และคณะ, 2555, น. 4) ซึ่งสอดคล้องกับอมรรัตน์ วันยาว (2545, น.1) กล่าวว่า “ชื่อ” เป็นภาษาที่ถูกกำหนดและสมมติขึ้นมาเพื่อให้เรียกขานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และชื่อยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม แนวคิด ทัศนคติ รวมถึงวัฒนธรรมของคนในชาตินั้น ๆ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของชื่อดันบอนสี ผลการวิจัยนี้สามารถไปประยุกต์ใช้ในการจดทะเบียนชื่อดันบอนสีให้ถูกต้องและเหมาะสมอันเป็นการอนุรักษ์ขนบในการตั้งชื่อดันบอนสี ดังเช่นอดีต และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการตั้งชื่อพันธุ์ไม้อื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสนองพระราชดำริภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อดันบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่
3. เพื่อศึกษาวงความหมายที่ใช้ในการตั้งชื่อดันบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่
4. เพื่อศึกษาความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อดันบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ และคณะ (2555, น.8-9) กล่าวว่า อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ (ethnosemantics) เป็นแนวคิดที่ผสมผสานระหว่างภาษาศาสตร์และมานุษยวิทยา ในทางภาษาศาสตร์แต่เดิมนักจะศึกษาเฉพาะรูปของภาษาเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาความหมายของคำอย่างเป็นระบบเพราะเชื่อว่าความหมายของคำไม่สามารถศึกษาได้ตามแนววิทยาศาสตร์ ต่อมาจึงมีการเสนอวิธีการศึกษาความหมายอย่างเป็นระบบมากขึ้น จึงทำให้เกิดวิชาอรรถศาสตร์ (semantics) ขึ้น ในทางมานุษยวิทยาซึ่งเป็นศาสตร์ที่มุ่งศึกษาวัฒนธรรมของมนุษย์ แต่เดิมนักจะมุ่งศึกษาวัฒนธรรมของ

กลุ่มชาติพันธุ์จากมุมมองของคนภายนอกโดยทำตัวเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ ทำให้ข้อมูลที่ได้มาคลาดเคลื่อนไปจาก วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อจริง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น จึงมีนักวิชาการทางด้านมานุษยวิทยาที่ศึกษาทางด้าน วัฒนธรรมกลุ่มหนึ่งเปลี่ยนแนวคิดมาศึกษาระบบความคิดและการมองโลกของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นด้วย เพราะมนุษย์จะมี พฤติกรรมแบบใดย่อมเป็นแบบแผนมาจากความคิด และความเชื่อของตนเอง โดยสิ่งที่จะช่วยให้สามารถศึกษา วิเคราะห์ระบบความคิดของมนุษย์ได้ คือ รูปภาษาที่มีความหมายหรือคำในภาษานั้น ๆ เพราะภาษาเป็นตัวแทนของ 2 สิ่งของโลกมนุษย์ คือ มโนทัศน์ (concept) และสรรพสิ่ง (thing) การสร้างองค์ความรู้ของมนุษย์ประกอบด้วย มโน ทัศน์ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ซึ่งระบบนี้เรียกว่า “ระบบปริชาน” (cognitive system) ระบบปริชานนี้จะมี ไม่ได้หากไม่มีภาษา เพราะมโนทัศน์ทั้งหมดต้องมีคำในภาษาเป็นตัวแทน หรือกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้ มนุษย์เรียนรู้และเก็บสะสมความรู้เป็นระบบปริชานได้ เมื่อรวมทั้งสองศาสตร์เข้าด้วยกันจึงเกิดเป็นแนวคิดอรรถศาสตร์ ชาติพันธุ์

หลักการสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลในอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ มีดังนี้ ประการแรก คือ การวิเคราะห์คำทำให้ เห็นและเข้าใจมโนทัศน์ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจระบบความรู้ ความคิด และวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาได้ เพราะคำใน ภาษาเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ ประการที่สอง ข้อมูลที่ใช้ต้องได้มาอย่างธรรมชาติ และเป็นวัตถุพิสัย ประการที่สาม เน้นการวิเคราะห์ความหมายของคำ ประการที่สี่ ผู้วิเคราะห์ต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ และประการสุดท้าย เป้าหมายของการวิเคราะห์ คือ การตีแผ่ระบบความรู้จากมุมมองชาวบ้าน ไม่ใช่จากมุมมองของผู้ วิเคราะห์ (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ และคณะ, 2555, น.13-14)

การศึกษาในครั้งนี้นำจึงประยุกต์ใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่ง “ชื่อ” เป็นตัวแทนของ ภาษาที่สามารถสะท้อนให้ถึงความเชื่อ ค่านิยมของผู้ใช้ภาษา ดังนั้น การวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาของชื่อและการจัด กลุ่มวงความหมายจึงสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของผู้ปลูกบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

บอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ หมายถึง ต้นบอนสีที่ผสมพันธุ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ จนได้ลักษณะที่แตกต่างจากต้นเดิมที่มี อยู่และจดทะเบียนตั้งชื่อกับสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปี พ.ศ. 2567

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด/ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อพันธุ์ไม้
2. กำหนดขอบเขตและรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้รายชื่อต้นบอนสีที่จดทะเบียน กับสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย โดยคัดเลือกรายชื่อต้นบอนสีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีที่สมาคมฯ รับผิดชอบจดทะเบียน ตั้งชื่อต้นบอนสีอย่างเป็นทางการ จนถึงปี พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งหมด 822 ชื่อ ส่วนรายชื่อก่อนปี พ.ศ. 2525 จะเป็น รายชื่อต้นบอนสีพันธุ์เก่าที่มีชื่อเสียงในอดีตที่ทางสมาคมฯ ได้รวบรวมไว้

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 นำชื่อต้นบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ทั้งหมดมาวิเคราะห์ลักษณะทางภาษา ในด้านเสียง ด้านคำ และด้าน ความหมายโดยยึดตามการสะกดการันต์ที่ได้รับจากรายชื่อที่จดทะเบียนกับสมาคมฯ

3.2 นำชื่อต้นบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ทั้งหมดมาจำแนกเป็นกลุ่มตามวงความหมาย

3.3 วิเคราะห์ความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ตามแนวอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์

4. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1. ลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่

ลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ด้านเสียง ด้านคำ และด้านความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะด้านเสียง

1.1.1 จำนวนพยางค์

จากการศึกษาจำนวนพยางค์ที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่พบว่า ชื่อที่จดทะเบียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปี พ.ศ. 2567 มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2 พยางค์ จนถึง 8 พยางค์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนพยางค์ของชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่

จำนวนพยางค์	จำนวนชื่อที่พบ	ตัวอย่างชื่อ
2	118	หงส์ฟ้า รำรวย พ่อนาค ของขวัญ
3	349	เพชรราชา เจ้าแห่งทรัพย์ หมอบุญชัย อึ้งเจริญ
4	239	เศรษฐีพนม จินตนาการ แสนเส่นหา ราชาวิถี
5	85	ทิพย์ราหู ปติวิธดา ทวาราวดี จังหวัดนาทวี
6	25	อินทรนาคราช พิภกสวามีภักดิ์ ศรีมหาเทพนคร
7	3	เจ้าหญิงปทุมมาวดี องค์หญิงพิศเพลินพิลาวัลย์
8	3	พญานันตนาคราช ท้าวอัศรกรรมมาราสูร

จากข้อมูลพบว่า จำนวนพยางค์ที่พบมากที่สุด ได้แก่ 3 พยางค์ 4 พยางค์ และ 2 พยางค์ ตามลำดับ คณะผู้วิจัยสันนิษฐานว่า นอกจากสีสัน และรูปทรงของใบที่ทำให้บอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ต้นใดต้นหนึ่งได้รับความนิยมจากผู้เลี้ยงแล้ว “ชื่อ” น่าจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ต้นบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ได้รับความนิยมด้วย ซึ่งชื่อในสมัยหลังมักจะตั้งให้สอดคล้องกับความปรารถนาของมนุษย์ เพื่อเป็นเคล็ดลบล้างให้ชื่อมีความหมายที่ดีช่วยดึงดูดสิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต จึงนำคำที่สื่อถึงสิ่งดีงามตั้งแต่ 2-3 คำ มาประสมกันให้เกิดเป็นความหมายใหม่ในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น เช่น รวยล้นฟ้า มหาเศรษฐี มงคลทวี รำรวย และชื่อที่มีจำนวนพยางค์เพียง 2-4 พยางค์ยังจดจำได้ง่ายกว่าชื่อที่ยาวมากกว่า 5 พยางค์ขึ้นไปอีกด้วย

1.1.2 การใช้คำที่มีเสียงสัมผัส

โดยปกติการใช้คำที่มีเสียงสัมผัส มักเป็นรูปแบบเฉพาะที่ใช้บังคับในงานประพันธ์ประเภทร้อยกรอง (พัชรีย์ จำปา, 2539, น.212) นอกจากร้อยกรองแล้ว ในงานประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว เช่น นิทาน ตำนาน คำสอน ก็ยังปรากฏการใช้คำที่มีเสียงสัมผัสด้วยเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นการส่งเสริมอย่างหลวม ๆ ไม่เคร่งครัดนัก สำหรับการใช้นี้ การใช้คำที่มีเสียงสัมผัสในการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ พบใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้สัมผัสอักษรและการใช้สัมผัสสระ ดังนี้

1.1.2.1 การใช้สัมผัสอักษร

สัมผัสอักษร คือ คำคล้องจองที่มีพยัญชนะต้นตัวเดียวกัน หรือตัวอักษรประเภทเดียวกัน หรือใช้อักษรที่มีเสียงคู่กัน ซึ่งเรียกว่าอักษรคู่ (พัชรีย์ จำปา, 2539, น.215) การใช้สัมผัสอักษรในชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มี 2 ลักษณะ คือ การใช้สัมผัสอักษรทั้งชื่อ และการใช้สัมผัสอักษรเฉพาะบางพยางค์

การใช้สัมผัสอักษร พบ 3 ชื่อ ได้แก่ “ดวงเดือน” “ทับทิมทอง” และ “ร่ำรวย” จากตัวอย่างชื่อ “ดวงเดือน” ใช้เสียงสัมผัสอักษร /d/ “ทับทิมทอง” ใช้เสียงสัมผัสอักษร /th/ และ “ร่ำรวย” ใช้เสียงสัมผัสอักษร /r/

ส่วนการใช้สัมผัสอักษรเฉพาะบางพยางค์อย่างนั้น อาจใช้ในพยางค์ต้นของชื่อ, พยางค์ท้ายของชื่อ, กลางชื่อ หรือใช้สลับพยางค์ เช่น พยางค์ที่ 1 กับ 3 และพยางค์ที่ 2 กับ 4 ก็ได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการใช้สัมผัสอักษรเฉพาะบางพยางค์

ลักษณะสัมผัสอักษร	ตัวอย่างชื่อ
1. พยางค์ต้นของชื่อ	เสียง /ph/ เช่น เพชรพญาธร เพชรพลอยกาญจน์ เสียง /th/ เช่น ทับทิมธรา เทพเทวา เสียง /n/ เช่น นนทบุรี
2. พยางค์ท้ายของชื่อ	เสียง /r/ เช่น ดารารัตน์ เสียง /l/ เช่น ชลาลัย
3. กลางชื่อ	เสียง /r/ เช่น อินทรวงศ์
4. สลับพยางค์	เสียง /th/ เช่น เทพทรงทาน เทพทรงธรรม เทพสถิต เสียง /l/ เช่น แล้งกาลพฤกษ์ เสียง /s/ เช่น พลอยศรีจรัสแสง

1.1.1.2 การใช้สัมผัสสระ

สัมผัสสระ คือ การใช้คำคล้องจองที่มีเสียงสระและมาตราตัวสะกดอย่างเดียวกัน (พัชรีย์ จำปา, 2539, น.212) ชื่อของบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่พบการใช้สัมผัสสระ 2 ลักษณะ คือ การใช้สัมผัสสระภายในชื่อเดียวกัน และการใช้สัมผัสสระระหว่างชื่อต้นอื่น ๆ ที่จดทะเบียนในครั้งเดียวกัน ดังตัวอย่างเช่น

1) การใช้สัมผัสสระภายในชื่อเดียวกัน คือ ภายในชื่อต้นบอนสีบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ 1 ชื่อ มีการใช้เสียงสัมผัสสระภายในชื่อนั้น ๆ ซึ่งมีทั้งการใช้เสียงสระเดียวกัน ได้แก่ เสียงสระ /a/ /a:/ /i:/ และการใช้เสียงสระและมาตราตัวสะกดอย่างเดียวกัน ได้แก่ เสียง /a:/ + /n/ เสียง /a/ + /k/ เสียง /e/ + /t/ ทำให้ชื่อนั้นคล้องจองกันและเป็นจังหวะที่ไพเราะ

ตารางที่ 3 ตัวอย่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการใช้สัมผัสสระในชื่อเดียวกัน

ลักษณะสัมผัสสระ	ตัวอย่างชื่อ
1. การใช้เสียงสระเดียวกัน	เสียงสระ /a/ เช่น ปาณูรินทร์ เสียงสระ /a:/ เช่น ศาสตรามหาเทพ ปักษาวายุ เสียงสระ /i:/ เช่น มุกมณีศรีพร แสงมณีสีรุ้ง มังมีศรีสุข

2. การใช้เสียงสระและมาตราตัวสะกด อย่างเดียวกัน	เสียง /a:/ + /n/ เช่น <u>หนุ<u>มา</u>น<u>ประ</u>ทา<u>น</u>พร หนุ<u>มา</u>น<u>ประ</u>สา<u>น</u>กาย เสียง /a/+/k/ เช่น <u>ยั<u>ก</u>ษ์<u>ป</u>ก<u>หล</u>้น เสียง /e/ + /t/ เช่น <u>เพ<u>ช</u>ร<u>เก</u>ล<u>็ด</u>ม<u>ณ</u>ี</u></u></u>
---	---

2) การใช้สัมผัสสระระหว่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ต้นอื่น ๆ บอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีชื่อมีที่มาจากชื่อเฉพาะสิ่งปลูกสร้างและชื่อของสิ่งปลูกสร้าง บางชื่อจะมีเสียงสัมผัสสระที่คล้องจองกันซึ่งทำให้เกิดเสียงไพเราะ เช่น ชื่อของบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีมาจากป้อมรอบพระบรมมหาราชวัง ได้แก่ อินทรรังสุรรค และ ขันธ์เชื่อนเพชร จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 ชื่อ ใช้เสียงสัมผัสสระและมาตราตัวสะกดอย่างเดียวกัน คือ เสียง /a/ + /n/

1.2 ลักษณะด้านคำ

ลักษณะเด่นด้านคำที่ปรากฏในการตั้งชื่อบอนสีมี 3 ประการ ได้แก่ การใช้ชื่อที่มีองค์ประกอบบางส่วนซ้ำกัน การเลือกใช้คำแสดงระดับภาษาที่หลากหลาย และการแปลงการสะกดการันต์หรือการสะกดการันต์ผิด ดังจะอธิบายต่อไปนี้

1.2.1 การใช้ชื่อที่มีองค์ประกอบบางส่วนซ้ำกัน

จากการวิจัยพบว่า ชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มักมีองค์ประกอบของชื่อบางส่วนที่ซ้ำกัน ปรากฏทั้งการซ้ำคำหน้าและการซ้ำคำหลัง

1.2.1.1 การซ้ำคำหน้า

เนื่องจากการบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มักจะนำชื่อเฉพาะในกลุ่มต่าง ๆ มาตั้งเป็นชื่อ ดังนั้นจึงมีการซ้ำองค์ประกอบบางส่วนของชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซ้ำคำนำหน้าของชื่อเฉพาะ ซึ่งเป็นคำบอกหมวดหรือบอกประเภทของชื่อเฉพาะที่นำมาตั้งเป็นชื่อบอนสี เช่น “เมือง” “อำเภอ” “จังหวัด” “ดาว” “ทิศ” “วัน” ฯลฯ คำนำหน้าชื่อบุคคล เช่น “เจ้าพ่อ” “เจ้าหญิง” “องค์หญิง” “หลวงปู่” “หลวงพ่อ” “ท้าว” “พระยา” “พญา” เป็นต้น

ตารางที่ 4 ตัวอย่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการซ้ำคำหน้าที่เป็นคำบอกหมวดหรือบอกประเภทของชื่อเฉพาะ

คำบอกหมวดหรือ บอกประเภทของชื่อเฉพาะ	ตัวอย่างคำ
เจ้าพ่อ	<u>เจ้า<u>พ่อ</u>แสน</u> <u>เจ้า<u>พ่อ</u>สุวรรณลอยล่อง</u>
เจ้าหญิง	<u>เจ้า<u>หญิง</u>ปทุมวดี</u> <u>เจ้า<u>หญิง</u>ชินดิษฐ์นรินทร์</u> <u>เจ้า<u>หญิง</u>ปรางค์ทิพย์</u>
หลวงปู่	<u>หลวง<u>ปู่</u>ทิม</u> <u>หลวง<u>ปู่</u>เปลี่ยน</u> <u>หลวง<u>ปู่</u>ยิ้ม</u> <u>หลวง<u>ปู่</u>สิทธิ์</u> <u>หลวง<u>ปู่</u>แหวน</u>
พระยา	<u>พระ<u>ยา</u>กัมพูช</u> <u>พระ<u>ยา</u>ตาก</u> <u>พระ<u>ยา</u>น้อย</u> <u>พระ<u>ยา</u>มูจลินท์</u>
ท้าว	<u>ท้าว<u>ไ</u>พจิตร</u> <u>ท้าว<u>ม</u>โหธร</u> <u>ท้าว<u>อ</u>ศรกรรมมาราสูร</u> <u>ท้าว<u>ก</u>บิลพรหม</u>
จังหวัด	<u>จังหวัด<u>คร</u>ะบี่</u> <u>จังหวัด<u>น</u>ครสุวรรณภูมิ</u> <u>จังหวัด<u>น</u>ราธิวาส</u> <u>จังหวัด<u>น</u>าทวี</u>
อำเภอ	<u>อำเภอ<u>เก</u>าะยาว</u> <u>อำเภอ<u>ท</u>่ายเหมือง</u> <u>อำเภอ<u>ท</u>่งใหญ่</u> <u>อำเภอ<u>บ</u>างคล้า</u>

นอกจากการซ้ำคำนำหน้าชื่อเฉพาะแล้ว ยังปรากฏการซ้ำส่วนที่เป็นคำหลักด้วย โดยคำหลักที่ซ้ำกันจะเป็นคำนามทั่วไปและเป็นคำที่มีความหมายดีหรือมีความหมายเป็นไปในทางบวก เพื่อให้ชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มีความเป็นมงคล สามารถดึงดูดสิ่งดี ๆ มาสู่ผู้เพาะเลี้ยงรวมถึงผู้ซื้อและผู้ขายได้ เช่น คำว่า “สาว” “หนุ่ม” “เทพ” “ศิลา” “ศรี” เป็นต้น่าสังเกตว่า การซ้ำคำที่มีความหมายดี มักจะตามด้วยชื่อเฉพาะสถานที่ด้วย

ตารางที่ 5 ตัวอย่างชื่อบอนสิลลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการซ้ำคำหน้าที่เป็นคำนามทั่วไป

คำหลัก	ตัวอย่างคำ
แก้ว	แก้วมณี แก้วมณีกาญจน์ แก้ววิเชียร แก้วห่อทอง แก้วอัคนี แก้วเกษตร
พลอย	พลอยแกมเพชร พลอยดาว พลอยเทียบทับทิม พลอยประกายเพชร
เพชร	เพชรเกสรัดมณี เพชรขามแก่น เพชรจอมมณี เพชรจันทร์ฉาย เพชรชัยยะ
เศรษฐี	เศรษฐีเงินล้าน เศรษฐีพันล้าน เศรษฐีหมื่นล้าน เศรษฐีมีทรัพย์
มงคล	มงคลกาล มงคลไชย มงคลดี มงคลทอง มงคลนาถ มงคลเลิศ
พร	พรกาญจนา พรกิตติ พรเจ้าสัว พรนารายณ์ พรประสิทธิ์ พรประเสริฐ
เทพ	เทพเจริญ เทพทวีลาภ เทพนพเก้า เทพประกาย เทพไพลิน เทพรัชดา

1.2.1.2 การซ้ำคำหลัง

คำหลังที่ซ้ำมักปรากฏเป็นชื่อเฉพาะ ส่วนใหญ่เป็นชื่อเฉพาะสถานที่ ซึ่งจะเป็นสถานที่เดียวกันแต่เปลี่ยนคำหลักที่อยู่ด้านหน้า เพื่อให้มีความแปลกแตกต่างออกไป ชื่อที่ได้ก็จะไม่ซ้ำกัน ทำให้สามารถสร้างชื่อที่ต้องการออกไปได้เรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องโดยไม่ซ้ำกับชื่อเดิม

ตารางที่ 6 ตัวอย่างชื่อบอนสิลลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการซ้ำคำหลังที่เป็นชื่อเฉพาะ

คำหลังที่เป็นชื่อเฉพาะ	ตัวอย่างคำ
เมืองกาญจน์	ธิดาเมืองกาญจน์ ศิลาเมืองกาญจน์ เพชรเมืองกาญจน์ เศรษฐีเมืองกาญจน์
เมืองนนท์	เพชรเมืองนนท์ ราชสีห์เมืองนนท์ เมืองนนทบุรี

1.2.1.3 การเลือกใช้คำแสดงระดับภาษาที่หลากหลาย

ในแง่การใช้คำ นอกจากการเลือกใช้คำซ้ำที่เป็นชื่อเฉพาะหรือคำหลักซึ่งอยู่ในกลุ่มความหมายที่หลากหลายแล้ว ยังมีการใช้ระดับภาษาที่หลากหลายอีกด้วย หากพิจารณาเฉพาะระดับภาษาจะพบว่าปรากฏทั้งภาษาระดับที่เป็นคำสามัญและเป็นคำราชาศัพท์ โดยภาษาในระดับที่เป็นคำสามัญนั้นก็มีทั้งภาษาที่เป็นทางการและภาษาที่ไม่เป็นทางการ

ตารางที่ 7 ตัวอย่างชื่อบอนสิลลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่แสดงให้เห็นถึงการเลือกใช้ระดับภาษาที่หลากหลาย

ระดับภาษา	ตัวอย่างคำ	
คำสามัญ	ภาษาทางการ	โอรสพทุม ธิดาวิมวัง
	ภาษาไม่เป็นทางการ	ลูกกรมหลวง
คำราชาศัพท์	ทรงวาด	

1.2.1.3 การแปลงการสะกดการันต์หรือการสะกดการันต์ผิด

ต้นบอนสิลลูกผสมพันธุ์ใหม่บางชื่อมีการสะกดการันต์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งสาเหตุที่การสะกดการันต์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คณะผู้วิจัยสันนิษฐานว่าสามารถเกิดขึ้นได้ 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยแรก อาจเป็นความตั้งใจของผู้เพาะเลี้ยงที่จงใจสร้างรูปคำใหม่ขึ้นมา เพื่อให้แตกต่างจากรูปคำเดิม ปัจจัยที่สอง

ผู้เพาะเลี้ยงเข้าใจตลาดเคลื่อนด้านการสะกดคำ และปัจจัยสุดท้ายเป็นความผิดพลาดทางการพิมพ์ของทั้งผู้เพาะเลี้ยงหรือผู้รับจดทะเบียนรายชื่อ

สำหรับรูปคำที่ใช้เป็นชื่อต้นบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการแปลงการสะกดการันต์นี้สามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ การเพิ่ม การตัด และการเปลี่ยน มีรายละเอียดดังนี้

1) การเพิ่ม การเปลี่ยนแปลงการสะกดการันต์โดยการเพิ่ม พบ 2 ลักษณะ คือ การเพิ่มพยัญชนะการันต์ และการเพิ่มรูปสระ

1.1) การเพิ่มพยัญชนะการันต์ เช่น ส้วงวาลัยเพชร ส้วงวาลัยนพรัตน์ อินทรังสรรค์ จะเห็นว่า คำว่า “ส้วงวาล” ในชื่อ “ส้วงวาลัยเพชร” และ “ส้วงวาลัยนพรัตน์” นั้น “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (2554, น.1201) ใช้การสะกดการันต์ว่า “ส้วงวาล” โดยไม่มีพยัญชนะการันต์ “ย” แต่เมื่อนำมาเป็นชื่อบอนสีแล้วมีการเปลี่ยนแปลงการสะกดการันต์ โดยการเพิ่มพยัญชนะการันต์ “ย” เข้าไป ส่วนคำว่า “อินทรังสรรค์” มีการเพิ่มพยัญชนะการันต์ “ค” ในคำว่า “รังสรรค์” โดยคำนี้เป็นชื่อเฉพาะของสิ่งปลูกสร้าง คือ ชื่อบ่อรอบพระบรมมหาราชวังซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ ไม่ปรากฏว่ามีการเติมพยัญชนะการันต์ “ค” แต่เมื่อนำมาเป็นชื่อบอนสีแล้วมีการเปลี่ยนแปลงการสะกดการันต์ โดยการเพิ่มพยัญชนะการันต์ “ค” เข้าไป

1.2) การเพิ่มรูปสระ เช่น โหงส์เพชร จะเห็นว่า ชื่อ “โหงส์เพชร” มีการเพิ่มรูปสระ “โ-” เข้าไปซึ่ง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (2554, น.1278) ใช้การสะกดการันต์ว่า “หงส์” โดยไม่มีรูปสระ “โ-” แต่เมื่อนำมาเป็นชื่อบอนสีแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงการสะกดการันต์ โดยการเพิ่มรูปสระ “โ-” เข้าไป

2) การตัด การเปลี่ยนแปลงโดยการตัด พบ 2 ลักษณะ คือ การตัดพยัญชนะการันต์ และการตัดพยัญชนะท้าย

2.1) การตัดพยัญชนะการันต์ เช่น เพชรเมืองกาญจน์ จะเห็นว่า คำว่า “กาญจน์” ในชื่อ “เพชรเมืองกาญจน์” นั้น มีการตัดส่วนของพยัญชนะการันต์ โดยคำว่า “กาญจน์” มาจากคำว่า “กาญจน” หรือ “กาญจน-” ซึ่งเป็นคำยืมจากภาษาบาลีและสันสกฤต เมื่อนำมาใช้ในภาษาไทยแล้วต้องการตัดเสียงให้สั้นลง จึงใส่ไม้ทัณฑฆาตเพื่อตัดเสียงพยัญชนะท้าย อย่างไรก็ดี เมื่อนำมาใช้ในการตั้งชื่อบอนสี พบว่า ผู้ตั้งชื่อบอนสี ได้ตัดส่วนของพยัญชนะการันต์ “จน” ให้เหลือเพียง “ญ” ซึ่งทำหน้าที่เป็นพยัญชนะท้ายของคำว่า “กาญจน์”

2.2) การตัดพยัญชนะท้าย พบในคำว่า “อฉรา” จะเห็นว่า คำว่า “อฉรา” “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (2554, น.1391) ได้ใช้การสะกดการันต์ว่า “อฉฉรา” ดังนั้นเมื่อนำมาตั้งเป็นชื่อบอนสี ผู้ตั้งชื่อได้ตัดพยัญชนะท้ายของพยัญชนะแรก คือ “จ” ออกไป

3) การเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงการสะกดการันต์โดยการเปลี่ยนแปลงพยัญชนะ พบ 1 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะต้น เช่น เพชรไพริน มงคลวาท จะเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงรูปเขียนของพยัญชนะต้น โดยชื่อ “เพชรไพริน” สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน (2556) ใช้การสะกดคำว่า “ไพริน” ด้วย “ล” คือ “ไพลิน” ส่วนคำว่า “มงคลวาท” สันนิษฐานว่า มาจากคำว่า “วาท” ซึ่ง “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (2554, น.1111) ให้ความหมายว่า 1) คำพูด, ถ้อยคำ 2) ลัทธิ, ความเห็น และได้ใช้การสะกดคำโดยใช้ “ท” ใน “วาท”

1.3 ลักษณะด้านความหมาย

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มีลักษณะอีกประการหนึ่ง คือ เลือกใช้คำที่เป็นชื่อเฉพาะมาตั้งเป็นชื่อ ซึ่งชื่อเฉพาะที่นำมาตั้งนั้นจะเป็นการนำชื่อเฉพาะจากกลุ่มหรือวงความหมายต่าง ๆ ดังแสดงให้เห็นใน 3 ประการหลักคือ

1.3.1 การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องเป็นชุดเดียวกันหรือการใช้คำจากกลุ่ม-คำลูกกลุ่ม

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่จะเลือกใช้คำที่เป็นชื่อเฉพาะและคำนามทั่วไป แต่เดิมการตั้งชื่อบอนสีมีขนบในการตั้งชื่อที่สืบทอดกันมาโดยให้ตั้งเป็น “ดับ” ซึ่งเป็นกลุ่มความหมายของชื่อบอนสี เช่น “ดับจังหวัด” “ดับเพลงไทย” “ดับขุนช้างขุนแผน” โดยในแต่ละดับก็จะมีชื่อย่อย เช่น “ดับจังหวัด” มีบอนสีชื่อ “กรุงเทพ” “กำแพงเพชร” ส่วน “ดับขุนช้างขุนแผน” ก็จะใช้ชื่อตัวละครในเรื่องมาตั้งเป็นชื่อ ดังตัวอย่างบอนสีชื่อ “ขุนช้าง” “นางแก้วกิริยา” เป็นต้น ส่วนวิธีการตั้งชื่อนั้นผู้ตั้งชื่อต้องพิจารณาบอนสีจากลักษณะภายนอกเป็นสำคัญ โดยบอนสีที่มีลักษณะภายนอกเป็นอย่างไรก็คล้ายคลึงกัน ก็จะจัดให้อยู่ใน “ดับ” เดียวกัน อาจนำเอาตัวละคร บุคคล สถานที่ หรืออื่นใด มาวิเคราะห์วิจารณ์ถึงบุคลิก ลักษณะ พฤติกรรมที่เด่น หรืออื่นใด แล้วตั้งชื่อบอนสีต้นที่มีลักษณะ สีสันสอดคล้องกับตัวละคร บุคคล หรือสถานที่นั้น ๆ กล่าวคือ ถ้าเป็นตัวละครหรือบุคคลก็พิจารณาถึง 1) บุคลิกลักษณะเด่นของตัวละครหรือบุคคล 2) พฤติกรรมที่เด่นของตัวละครหรือบุคคล หากเป็นสถานที่ วัตถุประสงค์ สิ่งก่อสร้าง ฯลฯ ก็พิจารณาถึง 1) รูปร่างลักษณะ สี สัน หรือลักษณะเด่นอื่นใด 2) ความหมายหรือข้อเท็จจริงอื่น ๆ (สุรินทร์ อารามกุล, 2529 อ้างถึงใน ฤกษ์ สุรนัครินทร์ และคณะ, 2567, น.39-40)

ปัจจุบันการตั้งชื่อบอนสีไม่ได้เคร่งครัดในขนบเท่าอดีต อย่างไรก็ตาม ชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ก็ยังสามารถจัดเข้าตามกลุ่มในความหมายเดียวกันได้ จึงมีการนำ “คำจากกลุ่ม” มาเป็นตัวกำหนดกลุ่มความหมาย แล้วจึงตั้งชื่อบอนสี (คำลูกกลุ่ม) ให้อยู่ในประเภทเดียวกับคำจากกลุ่มนั้น ๆ คำจากกลุ่มจึงเปรียบเสมือนเป็นดับให้กับชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ คำจากกลุ่มพบทั้งกลุ่มที่เป็นชื่อเฉพาะและเป็นคำนามทั่วไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ตัวอย่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องเป็นชุดเดียวกัน

ประเภทคำจากกลุ่ม		ตัวอย่างชื่อ (คำลูกกลุ่ม)	
กลุ่มคำนามชื่อเฉพาะ	กลุ่มชื่อเฉพาะบุคคล	กลุ่มชื่อเฉพาะนักบวชในศาสนาพุทธ	หลวงปู่ทิม หลวงปู่เปเลี่ยน หลวงปู่ยิ้ม หลวงปู่สิทธิ์ หลวงปู่แหวน หลวงพ่อรวย
		กลุ่มชื่อเฉพาะตัวละครในวรรณคดี	หนุมานถวายตัว สุมาลี พระเพื่อน ม้านิลมังกร
		กลุ่มชื่อเฉพาะตัวละครในการ์ตูน ละคร และภาพยนตร์	มิกกี้เมาส์ มู่หลาน อังศุมาลิน จันทรา
	กลุ่มชื่อเฉพาะสถานที่และสิ่งปลูกสร้าง	กลุ่มชื่อเฉพาะประเทศ	เมืองสยาม สยามนฉัตร ลายไทย
		กลุ่มชื่อเฉพาะสถานที่สำคัญ/สถานที่ท่องเที่ยว	เกาะล้าน อ้นดามัน หาดป่าตอง
กลุ่มคำนามทั่วไป	กลุ่มของมีค่า	สร้อยสะบันงา สี่วาฬรัตนรัตน์ มงกุฎเพชร	
	กลุ่มสี	ชมพูมนตรา เขียวมรกต แดงศักดิ์ดา	
	กลุ่มอวัยวะ	เขี้ยวอสุร หัตถ์เทพ หัวใจศิลา เนตรอัปสร	

1.3.2 การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน

เมื่อชื่อเฉพาะหรือคำมีจำกัด ในขณะที่ผู้เพาะเลี้ยงต้องการให้ชื่อต้นบอนสีที่ตนเองผสมขึ้นมาใหม่นั้น มีความหมายที่ดี มีความหมายในเชิงบวก หรือต้องการใช้ความหมายเดียวกับที่มีผู้ตั้งเดิมตั้งไว้แล้ว จึงใช้กลวิธีทางภาษา เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ชื่อที่จะตั้งใหม่ซ้ำกับชื่อที่มีอยู่ โดยเลือกใช้คำที่มีความหมายเหมือนกันแทน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การหลากคำ และการปรับรูปคำให้มีความหลากหลาย ดังนี้

1.3.2.1 การหลากคำ (synonym) คือ การใช้คำที่มีรูปคำต่างกันแต่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน อาจเรียกว่าเป็น คำพ้องความ คำพ้องความหมาย หรือคำไวพจน์ ทำให้ต้นบอนสีมีชื่อที่ไม่ซ้ำกัน ทั้งยังทำให้ชื่อมีความไพเราะและแปลกใหม่ด้วย

ตารางที่ 9 ตัวอย่างชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่มีการใช้การหลากคำ

ความหมาย	ตัวอย่างชื่อ
ทอง	นครคีรีมาศ ทรัพย์สุวรรณ ศิลาภนก แก้วมณีกาญจน์
เพชร	แก้ววิเชียร พชรมนตรา
ผู้หญิง	มหาเทวี สุวรรณอัปสร กัลยา นารีรำพึง
สวย	งามเฉิดฉาย เพรศพรพรรณราย สิริโฉม ไทยวิจิตร ศรีสำอางค์
พระอาทิตย์	รุ่งสุริยา รุ่งสุรีย์ ตะวันชิงพลบ
ท้องฟ้า	เยี่ยมเมฆาลัย นภา อุทุมพร อำพร ทิฆัมพร หยาดนภา
พระอินทร์	มนต์พระอินทร์ วิศุกรรมนฤมาณ อินทรวงสรรค์ มณีนาคินทร์ สักกะนิมิต
นาค	อินทราคราช พญาอนันตนาคราช พระยามูจลินท์ มณีนาคินทร์

1.3.2.2 การปรับรูปคำให้มีความหลากหลาย เมื่อผู้เพาะเลี้ยงต้องการใช้ชื่อเฉพาะสถานที่เดียวกับที่มีผู้ตั้งไว้แล้ว ก็อาจมีการปรับรูปคำของชื่อเฉพาะสถานที่เดียวกันนั้นให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยการย่อหรือตัดคำ เช่นจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งชื่อเป็น “จำวเพชรเมืองฉะ” กรุงเทพมหานคร ตั้งชื่อเป็น “เมืองกรุง” จังหวัดชลบุรี ตั้งชื่อเป็น “เมืองชล”

1.3.3 การเลือกใช้ความหมายด้านลบ

จากการศึกษาพบว่า การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ไม่เพียงแต่ใช้คำที่มีความหมายที่ดีในการตั้งชื่อเท่านั้น ยังพบการใช้คำที่มีความหมายด้านลบด้วย คณะผู้วิจัยสันนิษฐานว่า อาจเกิดจากความงุนงงหรือความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้เพาะเลี้ยงที่เข้าใจผิดว่าชื่อที่คัดเลือกมานั้น แม้ว่าจะมีเสียงไพเราะ แต่เป็นคำที่มีความหมายด้านลบ ซึ่งปรากฏ 1 คำ คือ “มลลัดดา” ซึ่ง “มล” หมายถึง ความมัวหมอง ความสกปรก ความไม่บริสุทธิ์ หากจะทำให้เป็นชื่อที่มีความหมายในเชิงบวก อาจต้องเติมคำ “วิ” เข้าไปเป็น “วิมล” หมายถึง ปราศจากมลทิน ไม่มีตำหนิ บริสุทธิ์ (“พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน”, 2554, น.1123)

2. วงความหมายของชื่อบอนสี

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 จนถึงปี พ.ศ. 2567 ทั้ง 822 ชื่อ พบว่ามีการเลือกใช้คำที่มีความหมายในด้านดีหรือความหมายที่เป็นสิริมงคล ทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรมมาเป็นองค์ประกอบของชื่อ

วงความหมาย (domain) ที่นำมาตั้งชื่อบอนสีทั้งในส่วนหลักและส่วนขยายนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 19 วงความหมาย ดังต่อไปนี้

2.1 **กลุ่มมนุษย์** คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับมนุษย์หรือบุคคล ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายเป็นชื่อพระนามหรือนามเฉพาะของบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริงในประวัติศาสตร์และปัจจุบัน เช่น “ย่าจัน” “พระนางคลีโอพัตรา” “ญาญา อรุณษา” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่หรือบรรดาศักดิ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการงาน เช่น “สุนทรโวหาร” “คุณหลวง” “ขุนคลัง” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอาชีพ เช่น “หมอบุญชัย” “หมอชาลยูทธ” “อาจารย์เจริญ” “อาจารย์อินทร์” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสถานภาพของมนุษย์ เช่น “หลวงปู่” “หลวงพ่ोजักรเพชร” “ปราชญ์ไวยธยา” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกญาติ เช่น “ธิดาริมวัง” “ปู่เขียว” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับช่วงวัยของมนุษย์ เช่น “สาวเมืองชล” “หนุ่มแสนสุข” การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเพศของมนุษย์ เช่น “นารีบุรพา” “นวลนาง” “ศรีภักยา” นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับอวัยวะของมนุษย์ เช่น “หัตถ์เทพ” “หัวใจศิลา” “เนตรอัสพร” ตลอดจนการใช้คำที่มีความหมายเป็นชื่อตัวละครสมมติที่เป็นมนุษย์ที่ปรากฏในวรรณกรรม อาทิ วรรณกรรมไทย วรรณคดีไทย นิทาน ตำนานพื้นบ้าน ละคร และการตูนด้วย เช่น “หนุมาน” “ทศกัณฐ์” “มหายมัยกษ” “มิกกี้เมาส์”

2.2 **กลุ่มวัตถุ** คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับวัตถุ วัสดุ หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นและไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ คำที่มีความหมายหมายถึงศาตราวุธและเกี่ยวข้องกับศาตราวุธ เช่น “ศัสตราวุธ” “จักรแก้ว” “กระบี่นายร้อย” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับงานหัตถประดิษฐ์ เช่น “กระทงทอง” “มาลัยทอง” คำที่มีความหมายหมายถึงวัดถาวรณณ์ เช่น “แพรตะวัน” “ไหมทอง” “ป่าเตี้ย” นอกจากนี้ยังรวมถึงคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเครื่องประดับ เช่น “สร้อยสะบันงา” “สังวาลย์นพรัตน์” “มงกุฎราชันย์” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับเครื่องเครื่องแต่งกาย เช่น “สไบแก้ว” “สไบแพร” และคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเครื่องดนตรี เช่น “ระนาดเอก” เป็นที่น่าสังเกตว่าการเลือกใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับวัตถุในการตั้งชื่อบอนสีนี้ จะเป็นการนำคำที่มีความหมายถึงวัตถุที่มีค่า มีราคาเป็นเครื่องสูง นอกจากนี้ยังมีวัตถุที่แสดงถึงความเข้มแข็ง ยิ่งใหญ่ ตลอดจนเป็นวัตถุที่มีความสวยงามอลังการ

2.3 **กลุ่มสี** คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับสีต่าง ๆ มีทั้งสีที่เป็นสีพื้นฐานและสีไม่พื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลกลุ่มนี้ภาษาที่ใช้มีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสีพื้นฐาน เช่น “ชมพู” “มนตรา” “เขียวมรกต” “แดงศักดิ์” และสีไม่พื้นฐาน เช่น “สีเงินยวง” “นิลโลหิต”

2.4 **กลุ่มเวลา** คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับเวลาหรือช่วงเวลา ได้แก่ คำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับฤดูกาล เช่น “แล้งกาลพฤกษ์” คำที่แสดงความหมายเป็นชื่อเฉพาะวันทั้ง 7 เช่น “วันอังคาร” “วันพฤหัสบดี” คำที่แสดงถึงช่วงเวลาในแต่ละวัน เช่น “รุ่งสุริยา” “ใกล้รุ่ง” คำที่แสดงความหมายเป็นชื่อเฉพาะวันสำคัญทางศาสนาคริสต์ เช่น “วาเลนไทน์” คำที่แสดงความหมายเป็นชื่อเฉพาะปีนักษัตร เช่น “ปีมะโรง” คำที่แสดงความหมายเป็นชื่อเฉพาะยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ เช่น “ทวารวดี” รวมทั้งคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับช่วงเวลาในทางพุทธศาสนา เช่น “ภัทรกัป”

2.5 **กลุ่มสถานที่** คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับสถานที่ ได้แก่ คำที่แสดงความหมายเป็นชื่อเฉพาะของจังหวัด ชื่อเฉพาะของอำเภอ ชื่อเฉพาะของตำบล ชื่อเฉพาะของสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น “วังน้ำคู้” “ดอนเจดีย์” “อุทยานสวรรค์ราชพฤกษ์” “หอคำหลวง” รวมถึงชื่อเฉพาะของสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วย เช่น “สะพานพระราม 1” นอกจากนี้ยังมีคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับสถานที่สำคัญและลักษณะทางภูมิศาสตร์ด้วย เช่น “เกาะล้าน” “ภูกระดึง”

2.6 กลุ่มศาสนาและความเชื่อ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายเป็นชื่อเฉพาะของเทพในศาสนาต่าง ๆ ทั้งพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาฮินดู รวมทั้งยังรวมถึงคำที่มีความหมายเป็นชื่อเฉพาะทางศาสนสถานและศาสนวัตถุ นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาต่าง ๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อไม่ได้ปรากฏเฉพาะศาสนาพุทธเท่านั้น แต่ยังรวมถึงศาสนาพราหมณ์ ศาสนาฮินดู และความเชื่อดั้งเดิมด้วย คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ เช่น “เกตุจุฬามณี” “วิหารแก้ว” “พระปรารักษ์แดง” “สักกะนิมิตร” “อินทราคราช” “นาคะเทวา” “พรหมลิขิต”

2.7 กลุ่มจำนวน คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับจำนวนและปริมาณ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับจำนวน เช่น “หกเขย” “เก้าเจริญ” “ล้านฝืน” การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับปริมาณ เช่น “อสงไขย” อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่าการใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับจำนวนและปริมาณมีทั้งที่เป็นภาษาไทยโบราณ เช่น “สิบหมื่น” ภาษาไทยร่วมสมัย เช่น “ล้าน” และภาษาสันสกฤต เช่น “อสงไขย” และเป็นที่น่าสังเกตว่า การใช้คำในกลุ่มนี้ เป็นคำที่มีความหมายแสดงจำนวนมากและปริมาณมาก เช่น “ล้าน” “สิบหมื่น” นอกจากนี้ยังเป็นการใช้จำนวนตัวเลขที่เป็นมงคลด้วย เช่น “เก้า” เป็นต้น

2.8 กลุ่มสัตว์ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับสัตว์ ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายหมายถึงสัตว์ประเภทต่าง ๆ ทั้งสัตว์ปีก เช่น “ไก่เกษมทรัพย์” “หงส์ฟ้า” “ปักษาวายุ” “ผีเสื้อพฤษภา” “อินทรีทอง” “ต้อยตีวิด” สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เช่น “อึ่งสยาม” รวมทั้งสัตว์ใหญ่และสัตว์มงคลด้วย เช่น “ราชสีห์คำราม” “ช้างไทย”

2.9 กลุ่มธรรมชาติ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น “ศิลาบก” การใช้คำที่มีความหมายหมายถึงดวงดาว พระจันทร์ พระอาทิตย์ รวมทั้งดาวเคราะห์ในระบบสุริยจักรวาล เช่น “ตะวันทอง” “ดวงเดือน” “ดารานพรัตน์” “ดาวกังสดาล” “เนบิวล่า” “พลูโต” นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น “รุ่งสามสี” ตลอดจนการใช้การใช้คำที่มีความหมายหมายถึงประเภทของพืช เช่น “ผกาภิรมย์” “บุปผาสวรรค์” คำที่มีความหมายเป็นชื่อเฉพาะของพืช เช่น “กุหลาบเมืองชล” “ไผ่มงคล” “ซากุระสยาม” และชื่อเฉพาะของทิศต่าง ๆ ด้วย เช่น “ทิศทักษิณ” “ทิศบูรพา” “ทิศประจิม”

2.10 กลุ่มของมีค่า คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของที่มีค่า โดยในกลุ่มนี้จะเน้นคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ “รัตนชาติ” ประเภทต่าง ๆ “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน” (2554, น. 988) ให้ความหมายของคำว่า “รัตนชาติ” ไว้ว่า รัตนะ, พวกรัตนะ คือ แก้วที่มีค่า เช่น เพชร ทับทิม มรกต, หินหรือแร่ที่มีค่า เมื่อเจียรระไนแล้วจะต้องมีลักษณะสวยงาม คงทน หายาก ราคาแพง และนำมาใช้เป็นเครื่องประดับได้ นอกจากนี้ยังปรากฏคำที่มีความหมายหมายถึงสิ่งของที่มีค่าด้วย คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของที่มีค่า เช่น “แก้ว” “ไข่มุกชมพู” “เพชรน้ำหนึ่ง” “พลอยล้อมดาว” “ทับทิมธารา” “หยกจกพรรดิ”

2.11 กลุ่มความร่ำรวย คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความร่ำรวย ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น “ทรัพย์ประเสริฐ” “มหาสมบัติ” “เงินเต็มบ้าน” “เงินแสน” การใช้คำที่มีความหมายหมายถึงความร่ำรวย รวมทั้งการเป็นผู้ที่มีทรัพย์สินมาก เช่น “เศรษฐีเงินล้าน” “สมบัติเจ้าสัว” นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้กริยาวลีที่แสดงถึงการเรียกทรัพย์สินด้วย เช่น “กวัทรัพย์” “รวยไม่เลิก”

2.12 กลุ่มยานพาหนะ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะประเภทเรือ เช่น “สำเภาเทพ” นอกจากนี้ยังมีการใช้คำที่มีความหมายเป็นชื่อเฉพาะเรือหลวงหรือเรือโบราณด้วย เช่น “เรือหลวงพलयชุมพล” “เรือหลวงมัจฉานุ”

2.13 กลุ่มความสว่างไสว คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความสว่างไสว แสงสว่าง ทั้งแสงสว่างที่เป็นแสงสว่างในเชิงรูปธรรมและนามธรรม ในเชิงรูปธรรม ได้แก่ แสงสว่างที่เกิดจากธรรมชาติ แสงสว่างที่เกิดจากรัตนชาติต่าง ๆ เช่น “แสงจันทร์เพ็ญ” “ประกาย” “รัศมี” “ฉัพพรรณรังสี” “สุวรรณฉาย” ส่วนในเชิงนามธรรม ได้แก่ “แสงแห่งธรรมะ” หรือแสงแห่งปัญญา เช่น “แสงธรรม”

2.14 กลุ่มความสุขความเจริญ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความสุขความเจริญ ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความสุขทางกายและสุขทางใจ เช่น “สุขเสมอ” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความสำเร็จ เช่น “สมฤทัย” “สมหวัง” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง เช่น “เจริญรัตน์” “รัตนรุ่งเรือง” “ก้องนคร” ตลอดจนคำที่มีความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ เช่น “ชัยจอมพล” และคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความโชคดียิ่งด้วย เช่น “โชคอนันต์” “โชคศิริ”

2.15 กลุ่มความเป็นสิริมงคล คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคล ได้แก่ คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความดีงามหรือสิริมงคล เช่น “มงคลฤทธิ์” “ศิริมันตรา” “ศรีนคร” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความประเสริฐ เช่น “พรประสิทธิ์” “พรเจ้าสัว” คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความดีเลิศหรือการเป็นสุดยอดเหนือกว่าผู้อื่นและสิ่งอื่นทั้งปวง เช่น “ยอดภูธร” “เทพนพเก้า”

2.16 กลุ่มความสวยงาม ศิลปะ และวิทยาการ คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความสวย ความงาม ความอลังการ และวิชาความรู้ต่าง ๆ โดยคำที่มีความหมายหมายถึงความสวยงาม เช่น “งามเฉิดฉาย” “อลังการ” “เพริศพรรณราย” นอกจากนี้ยังมีการใช้คำที่มีความหมายถึงศิลปะแขนงต่าง ๆ เช่น “พ่อนางไหม” “ลายสือไทย” ตลอดจนการใช้คำที่มีความหมายเป็นชื่อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิทยาการ วิชาความรู้ และศาสตร์แขนงต่างๆ ด้วย เช่น “วิจิตรศิลป์” “มณฑลศิลป์”

2.17 กลุ่มเสน่ห์เมตตามหานิยม คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความรัก ความนิยมชมชอบ ได้แก่ คำที่มีความหมายหมายถึงความรักและความเสน่ห์ เช่น “สุดรัก” “จอมใจ” “แสนเสน่ห์” “รักนิรันดร์” คำที่มีความหมายหมายถึงความนิยมชมชอบ เช่น “ราษฎร์นิยม” “นิยมไทย”

2.18 กลุ่มอาหาร คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม เช่น “สุราเม” “หวานเย็น”

2.19 กลุ่มความสูงส่ง คือ การใช้คำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับความยิ่งใหญ่ ความสูงส่ง ได้แก่ การใช้คำที่มีความหมายหมายถึงการเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ความยิ่งใหญ่ ความสูงส่ง ซึ่งปรากฏทั้งที่เป็นนามวลีและเป็นกริยาวลี เช่น “รัตนบัลลังก์” “เจ้ายุทธจักร” “จอมทัพ” “สัจจะมหาราชา”

3. ความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่

จากการศึกษาชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ จำนวน 822 ชื่อ พบว่า ค่านิยมที่เกิดจากการตั้งชื่อบอนสีและการเลือกชื่อบอนสีมีทั้งหมด 12 ประการ ดังนี้

ประการแรก ค่านิยมเกี่ยวกับความสุข กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนล้วนต้องการมีความสุข ทั้งทางด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ ทั้งยังปรารถนาให้สมาชิกในครอบครัวและคนใกล้ชิดมีความสุขด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่ง รศรินทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย, และ เรวดี สุวรรณพเก้า (2553, น.17) กล่าวว่า “ความสุขเป็นสากล” เนื่องจากมนุษย์ทุกคนต่างต้องการมีความสุขด้วยกันทั้งสิ้น และเหตุผลที่ทำให้ผู้คนมีความสุข ไม่ว่าจะชาติใดภาษาใดก็เหมือนกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ไม่ว่าความสุขจะมีลักษณะแบบใด ทุกคนต่างก็ต้องการที่จะมีความสุข การตั้งชื่อบอนสีที่สะท้อนค่านิยมนี้ เห็นได้จากการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความสุขจำนวนมาก เช่น “ขึ้นบาน” “สุขเสมอ” “โชโย” รวมทั้ง “วิมานดิน” “พิมานเมฆ” “วิมานสุขสันต์” ในมุมมองของผู้เพาะปลูก การปลูกและขยายพันธุ์ต้นบอนสีจึงเป็นความสุข

ความสำเร็จประการหนึ่งที่ตนเองได้รับ ส่วนในมุมมองของผู้ซื้อชื้อต้นบอนสีที่มีชื่อเกี่ยวกับความสุขนั้น อาจดึงดูดความรุ่มเย็นเป็นสุขมาแก่ตนเองได้เช่นกัน

ประการที่ 2 ค่านิยมเกี่ยวกับความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรือง กล่าวคือ นอกจากความสุขแล้ว มนุษย์ทุกคนล้วนย่อมต้องการความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จด้านการเรียนนำไปสู่การเริ่มต้นการทำงานหรือความมุ่งมั่นในการทำงานนำไปสู่การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งด้วยความสามารถของตนซึ่งถือว่าเป็นความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตด้วย จะเห็นว่า ความสำเร็จนำมาสู่ความเจริญรุ่งเรือง และความเจริญรุ่งเรืองก็ย่อมนำมาซึ่งอำนาจ ยศถาบรรดาศักดิ์ รวมไปถึงชื่อเสียงเกียรติยศ (ปานทิพย์ มหาไตรภพ, 2545, น.79) ดังนั้น การตั้งชื้อบอนสีอาจแสดงถึงค่านิยมนี้ด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื้อที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง เช่น “รัตนรุ่งเรือง” “เจริญรัตน์” “อั่งเจริญ” ชื้อที่แสดงถึงความสำเร็จสมหวัง เช่น “สมฤทัย” “สมหวัง” ชื้อที่แสดงถึงอำนาจวาสนาบารมี เช่น “อำนาจ” “แสนยานุภาพ” “อุดมเดช” “แผ่บารมี” ชื้อที่แสดงถึงการมีชื่อเสียง เช่น “ก้องนคร”

ประการที่ 3 ค่านิยมเกี่ยวกับความร่ำรวย กล่าวคือ ทรัพย์เป็นสิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนต่างปรารถนา เนื่องจากเชื่อว่าเมื่อมีทรัพย์มากก็จะสามารถบันดาลความสุข ความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า ความสบายใจ ความรักความเมตตา และอำนาจวาสนาให้แก่ตนเองได้ ดังที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องว่าผู้ที่มีความร่ำรวยมักได้รับอภิสิทธิ์เหนือผู้อื่น ทั้งยังทำให้มีผู้ที่ยากเป็นมิตรด้วยจำนวนมาก ดังที่ปรากฏในสุภาษิตของไทยว่า “มีเงินนับน้อง มีทองนับพี่” เมื่อพิจารณาการตั้งชื้อบอนสีแล้ว พบว่ามีชื้อที่แสดงถึงความร่ำรวย ความเป็นเศรษฐี การเป็นผู้มีทรัพย์สมบัติมาก เช่น “กวัททรัพย์” “ทรัพย์ดียิ่ง” “ทรัพย์ประเสริฐ” “ทรัพย์สมบูรณ์” “เงินเต็มบ้าน” “เศรษฐีรับทรัพย์” “เศรษฐีสีตีบ” “เศรษฐีหมื่นล้าน” “เศรษฐีอยุธยา” ในมุมมองของผู้เพาะปลูกก็คาดหวังว่าชื้อที่เป็นมงคลจะสามารถจำหน่ายได้ในวงกว้าง เมื่อค้าขายได้มากก็จะสามารถสร้างมูลค่าได้อย่างมหาศาลในระบบเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีเงินจำนวนมากเหลือไหลไปสู่ผู้เพาะปลูก ส่วนในมุมมองของผู้ชื้อนั้น ด้วยความเชื่อที่ว่าชื้อที่เป็นมงคลมีความหมายเกี่ยวกับความร่ำรวยจะช่วยดึงดูดทรัพย์มาสู่ผู้ครอบครองได้

ประการที่ 4 ค่านิยมเกี่ยวกับเสน่ห์เมตตามหานิยม กล่าวคือ ความรักความเมตตาเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องการไม่น้อยกว่าความสุขและทรัพย์สินเงินทอง โดยในสังคมไทยโบราณมีการสักและการบูชาเครื่องรางของขลังในลักษณะต่าง ๆ จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้มีคนรัก มีคนเมตตา มีคนเอ็นดู ไม่คิดร้าย ในทำนองเดียวกัน การตั้งชื้อบอนสีโดยกำหนดให้บอนสีนั้นมีความหมายเกี่ยวกับความรัก เช่น “ราชฎานิยม” “สุดรัก” “แสนสนทนา” “รักนิรันดร์” “รักล้นใจ” จะเห็นว่าในมุมมองของผู้เพาะปลูก คณะผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ผู้เพาะปลูกได้ตั้งใจเพาะปลูก เลี้ยงดู และสร้างบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ขึ้นมาด้วยความรัก บอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่จึงเป็นผลผลิตที่เกิดจากความรักความเอาใจใส่ของผู้เพาะปลูก ผู้เพาะปลูกจึงตั้งชื้อที่แสดงถึงความรัก ในขณะเดียวกันก็ต้องการให้ผู้ที่พบเห็นนั้นรักบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่นี้ด้วยเช่นกัน ส่วนในมุมมองของผู้ชื้อ นอกจากจะมีความเชื่อว่ามีมงคลเกี่ยวกับความรักไปแล้วจะช่วยดึงดูดความรักและความเมตตาเข้ามาแล้ว การที่ผู้ชื้อเลี้ยงด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ประกอบกับเป็นผู้ที่รักธรรมชาติ จิตใจเอื้อเฟื้อ สิ่งเหล่านี้ยังเป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดผู้คนรอบข้างให้รักใคร่ไปโดยปริยาย

ประการที่ 5 ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู คนไทยถูกปลูกฝังให้มีความกตัญญูกตเวทิตาต่อสรรพสิ่งและบุคคลต่าง ๆ ทั้งผู้มีพระคุณต่อตนเองและต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่มีพระคุณต่อประเทศชาติในฐานะวีรบุรุษ วีรสตรี รวมทั้งพระมหากษัตริย์ไทย ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณูปการต่อแผ่นดินไทย คือ มีความกล้าหาญ อดทน สามัคคี รักชาติ จนกระทั่งยอมเสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อปกป้องอธิปไตยของผืนแผ่นดินไทย เห็นได้จากการนำชื้อของวีรบุรุษ วีรสตรี และบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์มาตั้งเป็นชื้อบอนสี เช่น “ย่ามขุ” คือ ท้าวเทพกระษัตรี และ

“ย่าจัน” คือ ท้าวศรีสุนทร ลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงระลึกถึงเกียรติคุณ คุณงามความดี การให้เกียรติและยกย่องเชิดชูวีรบุรุษ วีรสตรี และบุคคลสำคัญ

ประการที่ 6 ค่านิยมในการให้ความสำคัญกับต้นไม้เช่นเดียวกับสมาชิกในครอบครัว กล่าวคือ คนแต่ละคนมักมีความชอบและงานอดิเรกที่แตกต่างกันออกไป คนไทยจำนวนหนึ่งรักสัตว์เลี้ยงดั่งเช่นสุนัขและแมว ก็จะมองว่าสุนัขเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีสถานภาพไม่ต่างจากคน คือ มีการให้ความสำคัญ เอาใจใส่ ทำให้มีความผูกพันและยกย่องให้เป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว (ปัทมา เหมือนสมัย, 2562, น.334) ในขณะที่คนไทยอีกจำนวนหนึ่งรักการปลูกต้นไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น อโกลนีมา โป๊ยเซียน ว่าน รวมทั้งบอนสีด้วย ผู้ที่ชื่นชอบก็จะดูแลเอาใจใส่ ให้ความสำคัญ รวมทั้งมีการลงทุนด้านทุนทรัพย์เพื่อให้การเพาะปลูกนั้นมีคุณภาพ เช่น สร้างโรงเรือน ซื้อวัสดุปลูก และอุปกรณ์ทางการเกษตร การให้ความรัก ความเอาใจใส่ และการลงทุนลักษณะดังกล่าวจึงมีลักษณะคล้ายกับการทุ่มเทให้กับสมาชิกในครอบครัว ดังจะเห็นว่าชื่อบอนสีจำนวนหนึ่งใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำเรียกญาติ ได้แก่ “อิดาบ่อพลอย” “อิดาริมวัง” “ลูกกรมหลวง” “ลูกพระกาฬ” “ลูกเอื้อย” “โอรสปทุม” เป็นต้น

ประการที่ 7 ค่านิยมในการให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ สังคมไทยมีรากฐานมาจากสังคมเกษตรกรรม (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ม.ป.ป., น. 9) คนไทยในอดีตยังชีพด้วยการทำเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชผัก การทำไร่ การทำสวน การทำประมง หรือการทำปศุสัตว์ ประกอบกับในพื้นที่ประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ธาตุ รวมทั้งทรัพยากรดินด้วย (ชนมธันซ์ สุวรรณ, ม.ป.ป., น. 37-49) ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรากฐานในการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เริ่มตั้งแต่ทรัพยากรน้ำและดินทำให้สามารถปลูกพืชได้ ทรัพยากรป่าไม้ทำให้สภาพอากาศดีมีแหล่งอาหารที่สมบูรณ์ เมื่อปลูกพืชได้ อากาศดี อาหารสมบูรณ์ ก็ทำให้มีอาหารในการบริโภคตลอดทั้งปี ด้วยความที่คนไทยให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในวิถีชีวิตดังกล่าวไปแล้ว จึงได้มีการนำคำที่มีวงความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาตั้งเป็นชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ ไม่ว่าจะเป็นคำที่มีความหมายหมายถึงแม่น้ำ เช่น “มหรรณพ” “สายธาร” “ธารวโนคาต” “สายน้ำมังกร” คำที่มีความหมายหมายถึงฝน เช่น “หยาดนญา” คำที่มีความหมายเป็นชื่อพืช เช่น “กุหลาบเมืองชล” “ปรีอุทอง” “ท้ายไม้” และเป็นที่น่าสังเกตว่า ด้วยเหตุที่คนไทยผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้พึ่งพาอาศัยธรรมชาติในการดำรงชีพ การมองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของคนไทยจึงมองเป็นความสุขและความสำราญใจ สังเกตจากการใช้คำขยายที่บ่งบอกถึงความสุข เช่น “กระจำง” ใน “จันทรุกระจำง” “สเन्ह” ใน “สเन्हดารา” “กเขม” ใน “จันทรกเขม” “กิรมย์” ใน “ผกากิรมย์” หรือ “สวรรค์” ใน “บุปผาสวรรค์”

ประการที่ 8 ค่านิยมในการรักความเป็นไทย ในอดีตคนไทยรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องทางศาสนา วรรณกรรมและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจากการฟังพระธรรมเทศนาในโอกาสสำคัญทางศาสนา หรือผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความรู้ในเรื่องวรรณกรรมและวรรณคดีเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้บุตรหลานของตนเองฟัง ทำให้คนในสังคมมีความรู้และความสนใจเรื่องทางศาสนา วรรณกรรม และวรรณคดีจากการฟังเป็นหลัก ต่อมาเมื่อการศึกษาเข้าถึงผู้คนมากขึ้น กอปรกับการศึกษาวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ได้คัดเลือกวรรณกรรมและวรรณคดีแบบฉบับให้ผู้เรียนได้เรียน โดยมีชื่อวรรณกรรมและวรรณคดีต่าง ๆ เช่น นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี บทละครเรื่องรามเกียรติ์ บทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน นิทานคำกลอนเรื่องพระอภัยมณี บทละครเรื่องอิเหนา สามก๊ก ลิลิตตะเลงพ่าย ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (“ประกาศ ศธ. เรื่อง วรรณคดี...”, 2553) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อคนไทยมีความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมและวรรณคดีทั้งที่เป็นของไทยและเป็นของที่รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ จึงมีการนำเอาชื่อตัวละคร ชื่อสถานที่ รวมทั้งชื่อสัตว์ต่างๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรมและ

วรรณคดี มาตั้งเป็นชื่อบอนสีด้วย อาทิ ตัวละครจากเรื่องรามเกียรติ์ เช่น “องคตถีสาร” “หนุมนานถวายตัว” “สุครีพ
หักศัตร” “ท้าวโมทร” “ท้าวอัศรกรรมมาราสูร” ตัวละครจากเรื่องโคบุตรคำฉันท์ เช่น “อำพันมาลา” ตัวละครจาก
เรื่องสามก๊ก เช่น “ฮกซี้” “สุมาอี้” ตัวละครจากเรื่องอุณรุทคำฉันท์ เช่น “ท้าวไพจิตร” ตัวละครจากเรื่องลิลิตพระลอ
เช่น “พระเพื่อน”

อนึ่ง เมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าขึ้น อิทธิพลของวรรณกรรมและวรรณคดีต่างประเทศ รวมทั้งรูปแบบการ
เขียนเรื่องสมัยใหม่ ได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย คนไทยจึงรับสารด้วยการดูมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ละครโทรทัศน์
นวนิยาย ภาพยนตร์ รวมทั้งการ์ตูน จึงมีการนำชื่อตัวละครที่เกิดจากการรับสื่อเหล่านี้ ไปตั้งเป็นชื่อบอนสีด้วย เช่น
“มิกกี้เมาส์” “มูทลาน” “จันดารา”

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แม้ว่าคนไทยจะรับสารด้วยการดู ทำให้ชื่อบอนสีนั้นมีข้อมูลที่เป็นชื่อตัวละครจาก
ละครโทรทัศน์ นวนิยาย ภาพยนตร์ รวมทั้งการ์ตูน อย่างไรก็ตาม ชื่อบอนสีที่มาจากวรรณกรรมและวรรณคดีของไทย
เองก็มีจำนวนมากเช่นกัน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า คนไทยโดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงและผสมพันธุ์บอนสี
ยังคงให้ความสำคัญ อนุรักษ์และรักความเป็นไทยเช่นกัน

ประการที่ 9 คำนิยมเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา ประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ คนไทย
นับถือพุทธศาสนาและยกย่องเทิดทูนต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติไทยส่วนใหญ่มี
พื้นฐานมาจากพุทธศาสนา ประกอบกับสถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาได้มีการถ่ายทอดคำสอน หลักธรรม
ตลอดจนความเชื่อทางพุทธศาสนา หลักธรรมและความเชื่อดังกล่าวจึงเป็นส่วนสำคัญในการขัดเกลาและควบคุม
พฤติกรรมของคนในสังคมไทย เห็นได้จากชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่แสดงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา
เช่น “ใบบุญ” “เขตสวรรค์” “บุพเพสันนิวาส” “พรหมลิขิต”

นอกจากศาสนาพุทธแล้ว สังคมไทยก็ยังรับความเชื่อและได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์และศาสนาฮินดู
อย่างมากศาสนาพราหมณ์และศาสนาฮินดูได้แพร่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 โดยประมาณ ซึ่งมี
หลักฐาน คือ จารึกและรูปเคารพจำนวนมากในประเทศไทย (บำรุง คำเอก, 2558, บทนำ) วรรณกรรมไทยหลายเรื่อง
ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ฮินดู เช่น บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ฯลฯ ดังนั้นจึงมีการนำชื่อของเทพในศาสนา
พราหมณ์ฮินดูมาตั้งเป็นชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ เช่น “สักกะนิมิตร” “ท้าวกบิลพรหม”

ประการที่ 10 คำนิยมเกี่ยวกับความเป็นเลิศ ความยิ่งใหญ่ โดยปกติแล้ว มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการความเป็น
เลิศ ต้องการสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง จึงมีการนำคำที่มีความหมายหมายถึงความเป็นเลิศ หรือใช้คำที่แสดงถึงอำนาจ
และความยิ่งใหญ่มาตั้งเป็นชื่อบอนสีด้วย เช่น “รัตนบัลลังก์” “อภิเบศร” “เจ้าวายุทจกร” “จอมทัพ” “จอมไพร”
“ครองยุทธ” “เทพลีลา” “เทพสยาม” โดยในมุมมองของผู้เพาะปลูกก็มีความหวังว่าต้นบอนสีพันธุ์ใหม่ของตนเองนั้น
จะมีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ เช่น รูปทรงใบ สี ลวดลาย เป็นต้น ส่วนในมุมมองของผู้ซื้อ ก็คาดหวังว่าต้นบอนสีที่มี
ชื่อแสดงถึงความเป็นเลิศ ความยิ่งใหญ่ นี้ จะดึงดูดสิ่งที่เป็นเลิศเข้ามาเช่นกัน

ประการที่ 11 คำนิยมเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคล บอนสีถือเป็นไม้ประดับชนิดหนึ่งที่ชื่อได้สะท้อนให้เห็นถึง
ค่านิยมเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคล เห็นได้จากการนำคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการ
ใช้คำที่มีความหมายถึง เทพ/เทวดา เช่น “เทพประทานพร” การใช้ชื่อของเทพ “อินทราคราช” “พญานันต
นาคราช” “ท้าวกบิลพรหม” การใช้ชื่อของพระภิกษุผู้มีศีลาจารวัตรอันงดงามน่าเลื่อมใส เช่น “หลวงปู่เปลี่ยน”
“หลวงปู่แหวน” “หลวงพ่อรวย” หรือการใช้คำที่มีความหมายว่าสิริมงคล คือ ศรี สิริ มงคล เช่น “ศรีเจริญรุ่ง”
“ศรีนครบาล” “ศรีบางพูน” “ศรีเบญจรงค์” “ศรีสยาม” “พรเจ้าสัว” “พรนารายณ์” “พรพระคิวง” ในมุมมองของผู้
เพาะปลูกมองว่า เมื่อผสมพันธุ์ออกมาสำเร็จแล้ว บอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่นี้จะดึงดูดความเป็นสิริมงคลมาให้แก่ตนและ

ครอบครัว ส่วนมุมมองของผู้ซื้อก็มีความเชื่อว่า เมื่อเลี้ยงบอนสีพันธุ์ใหม่ที่บ้านแล้ว จะทำให้ดึงดูดความเป็นสิริมงคล มาสู่ตนและครอบครัวเช่นเดียวกัน

ประกาศที่ 12 คำนิยมเกี่ยวกับความสุนทรีย์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น.1244) ให้ความหมายคำว่า “สุนทรีย์” ไว้ว่า “เกี่ยวกับความนิยม, ความงาม” คำว่า สุนทรีย์หรือสุนทรีย์ในที่นี้จึงหมายถึง ความงดงามทางอารมณ์ ความสบายใจ ความเพลิดเพลินใจ หรือที่เรียกกันว่า “อารมณ์สุนทรีย์” คำนิยมประการหนึ่งของคนไทย คือ คนไทยมีอารมณ์สุนทรีย์ หรือมีความรักสนุกสนาน ชอบทำกิจกรรมหรือสิ่งทำให้เกิดความเพลิดเพลินใจ และสบายใจ ดังที่ อ้อมเดือน สดมณี (2541, น.7) กล่าวว่า “คนไทยเป็นคนรักสนุก ชอบการสังสรรค์ แทบจะไม่มี ความกังวล จัดงานรื่นเริงในรูปของงานบุญและงานนักขัตฤกษ์ การทำบุญมิใช่เพื่อบรรลุโลกุตระ แต่เป็นกิจกรรมที่ สนุกสนานและก่อให้เกิดมิตรภาพ ... ทั้งยังมีนิสัยรักสนุก ไม่เคร่งครัดในเรื่องระเบียบประเพณีมากนัก ...” กิจกรรมต่าง ๆ ของคนไทยทุกภูมิภาคจึงมักแทรกเรื่องความสนุกสนานลงในวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประเพณีของราชภูตามเทศกาล ฤดูกาล หรือทำบุญประเพณีต่าง ๆ ไว้แทบทั้งสิ้น เห็นได้จากการตั้งชื่อบอนสีโดยใช้คำที่แสดงถึงความสุข ความงาม เช่น “ฟ่อนนางใหม่” “ชมชลาลย์” “เยี่ยมเมฆาลัย” “ล่องฝั่งซี”

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ลักษณะทางภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อบอนสีพบใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะด้านเสียง ชื่อของบอนสีลูกผสม พันธุ์ใหม่มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2 พยางค์เป็นต้นไป จนถึง 8 พยางค์ ซึ่งจำนวนมากที่สุด คือ 3 พยางค์ รองลงมาเป็น 4 พยางค์ และ 2 พยางค์ตามลำดับ ซึ่งชื่อบอนสีส่วนมากเกิดจากการนำคำที่มีจำนวนพยางค์ 1-2 พยางค์ มาประสมกัน จึงทำให้ชื่อบอนสีจำนวนมากอยู่ระหว่าง 2-4 พยางค์ และพบการใช้คำที่มีเสียงสัมผัส 2 ลักษณะ ได้แก่ การใช้สัมผัส อักษรและการใช้เสียงสัมผัสสระ การใช้สัมผัสอักษรพบทั้งการใช้สัมผัสทั้งคำและเฉพาะบางพยางค์ การใช้สัมผัสสระ พบทั้งสัมผัสสระในชื่อบอนสีแต่ละชื่อ และสัมผัสสระระหว่างชื่อบอนสีหลาย ๆ ชื่อ ทำให้มีความเกี่ยวเนื่องเป็นชุด เดียวกัน 2) ลักษณะด้านคำ พบ 3 ลักษณะ คือ การใช้ชื่อที่มีองค์ประกอบบางส่วนซ้ำกัน ปรากฏทั้งการซ้ำคำหน้าและ การซ้ำคำหลัง การเลือกใช้คำแสดงระดับภาษาที่หลากหลาย และการแปลงการสะกดการันต์หรือการสะกดการันต์ผิด เมื่อใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นเกณฑ์ พบว่ามีกรแปลงการสะกดการันต์ใน 3 ลักษณะ คือ การเพิ่ม การตัด และการเปลี่ยนแปลง 3) ลักษณะด้านความหมาย พบ 3 ลักษณะ คือ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวเนื่องเป็นชุด เดียวกันหรือการใช้คำจากกลุ่ม-ลูกกลุ่ม การใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน และการเลือกใช้ความหมายด้านลบ

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 มานั้น ผู้ตั้งชื่อได้เลือกใช้คำที่มีกลุ่มความหมายในด้านดี หรือความหมายที่เป็นสิริมงคล ทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรมมาเป็นองค์ประกอบของชื่อบอนสี วงความหมาย (domain) ที่นำมาตั้งชื่อบอนสีทั้งในส่วนหลักและส่วนขยายนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 19 กลุ่มความหมาย ได้แก่ 1) กลุ่มมนุษย์ 2) กลุ่มวัตถุ 3) กลุ่มสี 4) กลุ่มเวลา 5) กลุ่มสถานที่ 6) กลุ่มศาสนาและความเชื่อ 7) กลุ่มจำนวน 8) กลุ่มสัตว์ 9) กลุ่มธรรมชาติ 10) กลุ่มของมีค่า 11) กลุ่มความร่ำรวย 12) กลุ่มยานพาหนะ 13) กลุ่มความสว่างไสว 14) กลุ่มความสุขความเจริญ 15) กลุ่มความเป็นสิริมงคล 16) กลุ่มความสวยงาม ศิลปะ และวิทยาการ 17) กลุ่มเสน่ห์ เมตตามหานิยม 18) กลุ่มอาหาร และ 19) กลุ่มความสูงส่ง

ส่วนค่านิยมที่เกิดจากการตั้งชื่อบอนสีและการเลือกชื่อบอนสีนั้นมีทั้งหมด 12 ประการ ได้แก่ 1) ค่านิยม เกี่ยวกับความสุข 2) ค่านิยมเกี่ยวกับความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรือง 3) ค่านิยมเกี่ยวกับความร่ำรวย 4) ค่านิยม เกี่ยวกับเสน่ห์เมตตามหานิยม 5) ค่านิยมเกี่ยวกับความกตัญญู 6) ค่านิยมในการให้ความสำคัญกับต้นไม้เช่นเดียวกับ สมาชิกในครอบครัว 7) ค่านิยมในการให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) ค่านิยมในการรักษาความเป็นไทย

9) ค่านิยมเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา 10) ค่านิยมเกี่ยวกับความเป็นเลิศ ความยิ่งใหญ่ 11) ค่านิยมเกี่ยวกับความเป็น สิริมงคล และ 12) ค่านิยมเกี่ยวกับความสุนทรีย์

จากผลการศึกษาเรื่องการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ที่ตั้งหลัง ปี พ.ศ. 2525 พบประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้ ประการแรก ชื่อของบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มีทั้งชื่อเฉพาะและชื่อที่ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ หากเป็นชื่อเฉพาะจะปรากฏ ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อเฉพาะบุคคลและชื่อเฉพาะสถานที่ หากไม่ใช่ชื่อเฉพาะจะเป็นคำนามทั่วไปจากวงความหมาย ต่าง ๆ ที่เป็นวงความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่มีค่าหรือวงความหมายที่ดีอันเป็นความปรารถนาของมนุษย์ในสังคม สอดคล้อง กับการตั้งชื่อไม้มงคลประเภทวานและไผ่เขียน โดยเฉพาะประเภทไผ่เขียนที่มีการนำชื่อเฉพาะของบุคคลในสังคมมา ตั้งเป็นชื่อไผ่เขียน นอกจากนี้ ยังเลือกใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับสิ่งที่คนปรารถนาอันนอกเหนือไปจาก ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทรัพย์สินเงินทอง ยศลาบรรดาศักดิ์ เกียรติยศชื่อเสียง (วงเดือน คัยนันท์, 2547, น.244) อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับกล้วยไม้ การตั้งชื่อบอนสีแตกต่างจากการตั้งชื่อกล้วยไม้อย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากชื่อกล้วยไม้จะมีส่วนหลักของชื่อเป็นคำที่มีความหมายหมายถึง “กล้วยไม้” ได้แก่ “กล้วยไม้” “เอื้อง” หรือมี คำหลักเป็นชื่อสกุลของกล้วยไม้ เช่น “สิงโต” “ช้าง” (พรวิภา ไชยสมคุณ, 2014, น.89-90) ในขณะที่ชื่อบอนสีนั้น ทั้งส่วนหลักและส่วนขยาย ไม่ปรากฏว่ามีคำที่หมายถึง “บอน” หรือ “บอนสี” แต่ได้นำชื่อเฉพาะและคำนามทั่วไปที่ ปรากฏในวงความหมายต่าง ๆ มาประกอบขึ้นเป็นชื่อเฉพาะของบอนสี

ประการที่สอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มีความหลากหลายมากขึ้น คณะผู้วิจัยตั้งข้อสังเกต ว่า เนื่องจากปี พ.ศ. 2525 เป็นปีที่สมาคมบอนสีแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งขึ้น และทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้เรื่องการ ดูแลและการผสมพันธุ์ รวมถึงจัดงานประกวดต้นบอนสีอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บอนสีเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยม อย่างแพร่หลาย จึงมีผู้พัฒนาสายพันธุ์บอนสีจนเกิดเป็นบอนสีสายพันธุ์ใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เมื่อบอนสีมีมากขึ้นส่งผล ให้ชื่อที่ตั้งหลังปี พ.ศ. 2525 มีจำนวนมากและมีความหลากหลายมากกว่าในอดีต ทั้งการตั้งชื่อที่สอดคล้องกับความ ปรารถนาของมนุษย์มีความหมายในเชิงความสุข ความเจริญ ความร่ำรวย ชื่อบุคคลที่มีชื่อเสียง นักแสดง ตัวการ์ตูน สมัยใหม่ในปัจจุบัน ซึ่งการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าวไม่ปรากฏอยู่ในขนบการตั้งชื่อบอนสีแบบเดิม และพบเป็นจำนวน มาก ทั้งนี้ ชื่อบอนสีลูกผสมสมัยใหม่บางส่วนยังรักษารูปแบบเดิมในการตั้งชื่อเอาไว้โดยตั้งชื่อให้อยู่ในต้นเดิมที่มีอยู่ เช่น เพิ่มตัวละครในต้นบรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำกับชื่อเดิม หรือเพิ่มชื่อจังหวัดลงในต้นจังหวัด แต่อาจไม่พบได้มากเท่า การตั้งชื่อแบบใหม่

การตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ในประเด็นลักษณะทางภาษา วงความหมาย และค่านิยม ตามที่ผู้วิจัยได้ อภิปรายไปแล้วข้างต้นนั้น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและอาจเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่มีความน่าสนใจ มากขึ้น คือ ความนิยมของบอนสีในเชิงพาณิชย์ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการตั้งชื่อบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่ก็เหมือนการ ตั้งชื่อสินค้าประเภทอื่น ๆ ที่ต้องการตั้งชื่อสินค้าให้มีความหมายดี ให้ความรู้สึกที่ดี อีกทั้งชื่อที่มีจำนวนพยางค์ไม่เกิน 5 พยางค์ จะทำให้ผู้บริโภคสามารถจดจำได้ง่าย และมีโอกาสในการทำตลาดมากกว่าสินค้าชนิดอื่น (เน่งน้อย บุญเนตร, 2562, น.254) สอดคล้องกับผลการศึกษาในเรื่องของจำนวนพยางค์ของชื่อบอนสีที่ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2-4 พยางค์ และวงความหมายของชื่อบอนสีที่อยู่ในด้านดีมีความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ที่ได้ครอบครอง อันเป็นภาพสะท้อน การเปลี่ยนแปลงของการเพาะพันธุ์บอนสีจากอดีตที่เคยเป็นเสมือนงานอดิเรก ตอบสนองความเพลิดเพลินของ ผู้เพาะเลี้ยง ค่อย ๆ เปลี่ยนสู่การเพาะเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ สร้างอาชีพและรายได้แก่ผู้เพาะเลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับสังคม ทุนนิยมในปัจจุบันอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (ม.ป.ป.). *เกษตรกรรมคือวิถีชีวิตแห่งสังคมไทย*. <https://www.moac.go.th/king-thaiagri>
- กาญจนา อุบุญญ์. (2549). *การตั้งชื่อไม้ดอกไม้ประดับจากพจนานุกรมและสารานุกรม* [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ] <https://opac.msu.ac.th/bibitem?bibid=b00230001>
- กฤษฎี สุรนัครินทร์, อาภาลัย สุขสำราญ และพิชญ์ จิตต์ภักดี. (2567). *บอนสี จากอดีตสู่ปัจจุบัน รวบรวมชื่อและรูปภาพบอนสีลูกผสมพันธุ์ใหม่*. วนิดาการพิมพ์.
- ชนมธันธ์ สุวรรณ. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาสิ่งแวดล้อมและประชากรศึกษา* [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- โชติกา เศรษฐธัญการ. (2565). คำเรียกชื่อกระบองเพชรในภาษาไทย: การศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤษศาสตร์. *มนุษยสังคมสาร (มสส.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 20(2), 65–87. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhusoc/article/view/262153>
- แน่นน้อย บุญเนตร. (2562). การศึกษาเรื่องกลยุทธ์การตั้งชื่อตราสินค้าหนึ่งตำบลงหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาวในประเทศไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์*. 23(1), 245-259. <https://so06.tci.thaijo.org/index.php/jca/article/view/246191/166570>
- บำรุง คำเอก. (2558). อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. *Veridian E-Journal ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 8(2), 2399-2431. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridia-E-Journal/article/view/45461>
- ปัทมา เหมือนสมัย. (2562). การตั้งชื่อสุนัขในประเทศไทย: ภาพสะท้อนสังคมไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*. 26(2), 316-346. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/139989/157015>
- ประกาศ ศธ. เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551. (2553, 11 กุมภาพันธ์). *ประกาศ ศธ. เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง 2551*. ครูบ้านนอก.com. https://www.kroobannok.com/news_file/p49384580948.pdf
- ปานทิพย์ มหาไตรภพ. (2545). *นามสกุลพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว: การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์* [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=444031
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554: *เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. (2554). ราชบัณฑิตยสถาน.
- พรวิภา ไชยสมคุณ. (2557). การตั้งชื่อกล้วยไม้. *วารสารสมาคมไทยคดีศึกษาแห่งสาธารณรัฐเกาหลี*. 21(1), 81-108.
- พัชรีย์ จำปา. (2539). *วจนลีลาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก* [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย] <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/29393>
- รศรีนทร์ เกรย์, วรชัย ทองไทย, และ เรวดี สุวรรณนพแก้ว. (2553). *ความสุขเป็นสากล*. จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วงเดือน คัยนันท์. 2547. *การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย* [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย] <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/26997>
- สมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย. (2564). *บอนสี Caladium โดยสมาคมบอนสีแห่งประเทศไทย*. บ้านและสวน.

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556, 13 กันยายน). *อัญมณี*. <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=อัญมณี-๑๓-กันยายน-๒๕๕๖>
- อมรรัตน์ วันยาว. (2545). *การตั้งชื่อของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทในเขตอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์* [การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม] [https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=57945&query=.](https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=57945&query=)
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, กัญทิมา รักษวงษ์วาน, มนสิการ เสงสุวรรณ และสิริวิมล ศุภกรศร. (2555). *บุคคลสำคัญและความคิดหลักในประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์: การเข้าถึงวัฒนธรรมโดยผ่านภาษา*. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อ้อมเดือน สดมณี. (2541). *วัฒนธรรมกับพฤติกรรมของคนไทย*. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 4(1), 1-14. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSRI/article/view/1920>
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา และสุพัตรา จิรนนทนาภรณ์. (2555). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยการศึกษาคำเรียกชื่อพืชในกลุ่มภาษาชาติพันธุ์ผู้ไทในเขตภาคเหนือ*. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/324>
- อุมาภรณ์ สังขมาน. (2554). *การศึกษาความหมายของชื่อกระเจียบ*. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*. 18(2), 127-140. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/abc/article/view/54189>